

ANALELE

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA
POPORULUI ROMÂN.

Nr. II.

Martie—Aprilie

1905.

Programa

Expozițiunii etnografice și istorice-culturale

care se va aranja

cu ocaziunea inaugurării Muzeului „Asociațiunii” în Sibiu la 19—28 August 1905.

Partea etnografică.

Desp. A. Situațiunea geografică, viața comunală și casele Românilor din țară.

Secț. I. Situațiunea geografică.

(§. 1.) 1. *O hartă etnografică* a Ungariei, după posibilitate în relief, va prezenta teritoriul locuit de Români. Comitatele cu populațiune românească se vor distinge prin o culoare mai vie, în diferite nuanțe după proporția dintre locuitorii români și neromâni (0—25, 25—50, 50—75, 75—100%).

Se vor expune apoi și alte harte etnografice, în diferitele edițiuni disponibile, cari vor arăta teritoriul ce-l ocupă întreg elementul românesc.

(§. 2.) 2. *Tablouri grafice* vor prezenta cuota Românilor în populațiunea țării și în comparație cu celelalte popoare conlocuitoare, apoi creșterea numărului lor după recenzele ce se fac din 10 în 10 ani.

Pentru aceste tablouri se vor lua de bază datele oficiale ale serviciului statistic al țării, după publicațiunile editate de acesta.

*

(§. 3.) De procurarea hartelor și datelor necesare, precum și de aranjarea acestui despărțământ va îngriji biroul Asociațiunii.

Secț. II. Viața comunală.

(§. 4.) 1. *Partea istorică.* Aici se vor expune:

a) documente și diplome vechi, ce privesc istoria comunelor, mai cu samă înființarea și privilegiile lor precum și fazele mai însemnate prin cari au trecut ele; apoi statute, concluse (hotăriri), conspecte, registre, matricule, rațiocinii, bugete și alte documente vechi despre organizarea comunelor, funcționarii și reprezentanții lor, despre familiile și locuitorii lor, despre edificii, vite, etc., despre impozite, taxe și alte contribuiri comunale, cu deosebire despre contribuiri pentru scopuri culturale și filantropice, despre starea construcțiunii, etc., în fine planuri și conscripțiuni (ocolnițe) vechi ale comunelor;

b) acte, statute și alte documente despre țehuri și tovărășii (însoțiri) comunale de odinioară, despre ramii de industrie și negoț, ce au purtat locuitorii lor și în genere despre ocupațiunea locuitorilor;

c) obiecte vechi, cari privesc viața și obiceiurile din trecut (embleme, steaguri, lăzi, răvașe, table, sigile, uniforme, etc.), în fine

d) tablouri vechi cu vederi ale comunelor și ale eventualelor fortărețe (cetățui, înțărituri) ce au aparținut lor.

(§. 5.) 2. *Stărilor actuale:*

a) din fiecare despărțământ al Asociațiunii cel puțin câte un tablou fotografic al unei comune caracteristice de pe teritorul său, prezentând vederi generale ori o stradă sau piață principală cu grupuri de popor (acestea eventual și în tablouri separate);

b) planuri ale comunelor și ale hotarelor lor după starea de azi;

c) date și ilustrațiuni despre instituțiuni comunale filantropice, culturale etc. (despre spitaturi, azile de săraci și de copii, despre școli, despre fonduri, ce servesc acestea scopuri, despre reuniuni, etc.).

Tot în secțiunea aceasta se vor expune monografiile, topografiile și istoriile ale comunelor și orașelor, diplome de nobili, etc.

*

(§ 6.) Despărțămintele Asociațiunii sunt recercate a procura în cadrul bugetelor lor tablourile fotografice amintite sub p. 2 a); mai departe sunt invitate ca în scopul colectării obiectelor înșirate sub celelalte puncte ale acestui capitol să se adreseze la primăriile respective membrii din primăriile acelor comune și orașe, dela cari se poate spera, că vor participa la expoziție, precum și la alți bărbați, cari sunt în posesiune de asemenea obiecte de expus, sau pot exopera expunerea lor.

(§. 7.) Cu aranjarea și înzestrarea acestui despărțământ se încredințează dl Stefan Stroia.

Secț. III. Casele țărănilor români.

(§. 8.) Pentru această secțiune se va cere dela fiecare despărțământ al Asociațiunii:

1. *fotografia* cel puțin a unei *case țărănești* mai caracteristice, cu zidirile laterale și eventual cu un plan al intravilaului întreg.

Casele vechi (de preste 100 ani) câte se mai găsesc, se vor fotografia pentru expozițiune, atât în totalitatea lor, cât și detaliile mai caracteristice. După posibilitate se vor comunica numirile obicinuite în comună pentru singuraticile părți ale construcțiunii, apoi date despre vechimea caselor.

2. *Planuri de case țărănești.*

*

(§ 9.) Pentru teritorul unde „Asociațiunea” nu are despărțăminte, se va face un apel la alte instituțiuni și eventual și la particulari, în ori ce caz și la adresele următoare:

a) pentru comitatul Arad la Asociațiunea aradană;

b) pentru Maramurăș la Asociațiunea de acolo;

c) pentru districtele fostului confiniu militar la comunitatea de avere din Caransebeș și la reprezentanțele fondurilor grănițarești din Năsăud și Sibiu.

Secț. X. Cultura viilor.

(§. 29.) Această secțiune va cuprinde următoarele obiecte: cosor, cadă, bute, butoiu, ciubăr, bot, lemn de călcat (zdromșit strugurii), sac de călcat, curcubetă, vadră veche, cânceu, instrumente pentru probarea vinului, căldărușe de fert rachiul (sistem vechiu), etc.

Secț. XI. Pădurăritul.

(§. 30.) 5. Săcure, topor, firez, plută, joagăr, etc.

Secț. XII. Stupăritul.

(§. 31.) Aici se vor expune: coșniță de nuiele (de curpen, răchită, alun, paie, papură din trunchiu de lemn și de scândură), instrumente de retezat stupii, teasc de stors mierea și ceara, vase pentru ferberea cerei, vase de păstrat mierea, etc.

Secț. XIII. Cultura vermilor de mătasă.

(§. 32.) Va cuprinde: instrumente pentru cultura vermilor de mătasă.

Secț. XIV. Industria agricolă.

(§. 33.) In această secțiune se vor prezenta corfe de poame, de struguri, de gnoiu și pentru alte trebuințe (din nuiele), leagăn de nuiele, coșuri de căruțe (din nuiele), leagăn de lemn, huiț (pentru culcarea copiilor în câmp); vase de lemn: ciubară, troace, ș. a.; rogojini, corfe de mână, de pâne, ș. a. din papură; pălării de paie; jucării de copii.

Secț. XV. Păstoritul.

(§. 34.) Va cuprinde următoarele colecțiuni de obiecte de interes etnografic românesc:

1. O stână (în miniatură) și obiectele cari îi aparțin:

a) mobiliar: scaun, masă, icoană, cruce, ș. a.;

b) vase: căldare, ciubară, putini, găleți, strungărețe (ulcele), crintă, străcurătoare (de lână) ș. a.;

c) unelte: linguri, cuțite, foarfeci pentru tuns, semne pentru înfierarea vitelor, clopote, ș. a.;

d) alte obiecte: arme de ale ciobanilor, bățul, gluga, cojocul, fluierul, biciul, cremene, amnar, iască, opaiț, ș. a.

2. *Strunga* (din nuele) cu toate părțile sale (în miniatură).

*

(§. 35.) Reuniunile și tovărășiile agricole din Sibiu, Orăștie, Caransebeș etc., vor fi invitate să expună: publicațiunile lor, foi, cărți, anuare și colecțiunile lor de obiecte de interes etnografic.

(§. 36.) Despărțămintele Asociațiunii de asemenea vor fi recercate a înzestră aceste secțiuni (VII—XIV) cu obiecte mai caracteristice de pe teritoriul lor și în deosebi despărțămintele Săliște și Mercurea (respectiv comunele Săliște și Poiana) vor fi invitate deosebit să înzestreze și aranjeze despărțământul păstoritului.

(§. 37.) La fiecare obiect se va arăta numele lui, cum e folosit de popor.

Obiecte de interes etnografic sunt celea lucrate de popor și nu de meseriași (specialiști). Astfel de obiecte să ni-se trimită. Cu cât obiectele sunt mai vechi și aproape sau chiar eșite din folosință, cu atât ele sunt de mai mare valoare etnografică, s. e. feșnic de lemn, cumpene de lemn, încuietoare de lemn, ș. a.

De valoare etnografică mai mare sunt obiectele lucrate cu ceva artă, s. e. cruci, bețe, juguri, furci de tors ș. a. incristite.

(§. 38). Obiectele mai mari se vor expune în *miniatură* sau fotografiate, s. e. stâna, strunga, joagărul, piua, șura, grajdul, etc.; iar cele mai mici se vor expune în mărimea lor obicinuită, s. e. secerea, îmblăcii, rășnița, melița, etc.

(§. 39). Pentru ilustrarea *obiceiurilor* împreunate cu diferitele lucrări agricole vor fi expuse obiecte, vestminte (costume) ori cel puțin fotografii cari au un rol oarecare în aceea ocaziune, ș. a. :

- a) *la seceriș*: crucea de grâu, etc.; de asemenea
- b) obiecte întrebuințate la *cules de vîi*;
- c) *paperuda*, etc.

(§. 40). Cu aranjarea acestui *despărțământ* se încredințează membrii secțiunii economice cu locuința în Sibiu, cari vor cere și concursul Reuniunii de agricultură din Sibiu.

Desp. E. Alte ocupațiuni de interes etnografic.

Secț. XVI. Vînatul și pescăritul.

(§. 41). În această secțiune se vor expune toate armele și sculele de vînat și pescărit, obicinuite la poporul român, arătându-se la fiecare obiect numirea ce i-se dă în popor. În deosebi se vor expune:

- a) arme de vînat, cu cremene, capse, etc.;
- b) recuise vînatorești folosite de vînători mai renumiți;
- c) curse;
- d) fotografiile vînătorilor renumiți sau ale monumentelor acestora;
- e) instrumente folosite la popor pentru prinderea peștilor și păstrarea lor.

(§. 42). Pentru înzestrarea acestei secțiuni se va face apel la *despărțământul* Asociațiunii din Câmpeni, Năsăud, Deva, Sebeș, Făgăraș, Brașov, Sibiu (pentru vînat) și din părțile Murășului, Oltului și Târnavelor (pentru pescărit).

Secț. XVII. Industria minieră.

(§. 43). În această secțiune se vor expune:

- a) harte și table statistice despre mine de aur, fer, cărbuni, sare, etc., lucrate de minieri români;
- b) sculele folosite de acești minieri (cu arătarea numirii lor populare) și
- c) colecțiuni de produse miniere.

*

(§. 44). Pentru înzestrarea acestui *despărțământ* se va face apel la proprietarii și funcționarii de mine români, și îndeosebi și la *despărțăminte* Abrud, Brad, Bocșa și Oravița.

După posibilitate se vor invita minieri români ca să prezinte felul lor de lucrare în praxă (s. ex. spălatul aurului, etc.).

Partea istorică-culturală.

Desp. F. Expoziția istorică.

Secț. XVIII. Istoria politică.

(§. 45.) 1. *Istoria mai veche* (înainte de 1848). În acest despărțământ se vor expune: documente, diplome și acte, cari privesc istoria politică a Românilor din țară și a instituțiilor lor; portrete, scrisori și obiecte ale bărbaților cari s'au distins pe acest teren.

(§. 46.) 2. *Epoca dela 1848*:

a) documente, acte și scrisori; îndeosebi ale conferențelor naționale și ale comitetului național;

b) portrete, scrisori și reliquii ale bărbaților distinși din această epocă;

c) tablouri, embleme, arme, distincțiuni și uniforme dela 1848; .

d) literatura referitoare la 1848.

(§. 47.) 3. *Istoria mai nouă*:

a) documente și acte mai importante, referitoare îndeosebi

α) la dietele dela 1868, 1865 și 1867—1894,

β) la conferențele naționale ținute dela 1869—1894,

γ) la activitatea comitetelor naționale instituite dela 1881—1894,

b) Portretele deputaților români din dietele dela Sibiu și Cluj și din parlamentul dela Budapesta (fără deosebire de partid);

c) reliquii de ale oamenilor politici mai însemnați din acest timp.

(§. 48.) Pentru înzestrarea acestei secțiuni se va face un apel public.

Obiecte de interes istoric din epocile înșirate, cari privesc îndeosebi bisericile și școalele, apoi viața comunală și în fine chestiuni culturale, militare sau economice, se vor așeza în despărțămintele speciale, instituite pentru aceste ramuri.

Secț. XIX. Istoria culturală.

(§. 49.) Documente și obiecte cari privesc istoria culturală a Românilor din țară (afară de cele referitoare la biserică, școală, literatură și științe, și la artele frumoase, cari se vor așeza în despărțămintele lor speciale), și anume:

1. documente și date referitoare la instituțiuni și societăți culturale române din țară, și (în secț. XXXV), expozițiile speciale ale acestora (Asociațiunea aradană și maramurășană, reuniunile de femei, reuniunile de lectură, societățile academice, cari toate vor fi invitate în special să participe la expozițiune);

2. mecenajii români, portretele și reliquiile lor;

3. academicienii români (portrete și reliquii);

4. date statistice despre fundațiuni și fonduri culturale.

(§. 50.) Înzestrarea acestei secțiuni se încredințează dlor N. Togan și Dr. E. Cristea.

Secț. XX. Istoria militară.

(§. 51.) În această secțiune se va expune tot ce poate contribui la ilustrarea rolului Românilor din țară în armata austro-ungară și în general pe terenul militar, și îndeosebi:

1. Portrete, scrisori, diplome și obiecte mai interesante ale generalilor, ale proprietarilor și comandanților de regimente români din țară;

2. Oficieri români distinși, portretele și reliquiile lor;

3. Obiecte ce privesc regimentele românești desființate (documente, diplome, distincțiuni, arme și uniforme);

4. Date statistice despre rolul Românilor în armata țării și îndeosebi în regimentele recrutate în majoritate dintre Români;

5. Istoria regimentelor românești, tablouri, documente și distincțiuni ce privesc luptele mai însemnate ale acestor regimente.

6. Literatura militară de interes românesc, scriitorii militari români și operele lor; invențiuni, etc.

(§. 52.) Pentru înzestrarea și aranjarea acestei secțiuni se va face apel la oficerii români și la reprezentanțele fondurilor grănițerești.

Desp. G. Bisericile române.

(§. 53.) Metropoliile resp. Eparhiile ambelor biserici române din țară vor fi invitate să aranjeze fiecare pentru sine în mod independent și în câte o sală separată o expozițiune specială după următoarea programă:

Secț. XXI. Teritoriul și credincioșii bisericilor române.

(§. 54). 1. *Teritoriul* preste care se întinde fiecare dintre bisericile române, se va prezenta pe o hartă geografică, care va arăta arondarea eparhiilor, și protopopiatelor, precum și (event. prin stegulețe) comunele în cari se află parohii sau filii și școale confesionale.

(§. 55). 2. Conspete sumare sau grafice vor arăta *starea credincioșilor*, și anume:

a) numărul sufletelor (după gen), și familiilor, al alfabeților și analfabeților;

b) Numărul parohiilor, filiilor, preoților și bisericilor (cu arătarea prețului acestora).

c) numărul școalelor, învățătorilor definitivi, provizori, tolerați și al școlarilor (după gen).

Secț. XXII. Averea bisericilor.

Se vor prezenta conspete cari să arete:

(§. 56). 1. *Averea bisericescă* și anume: a) Valoarea zidurilor bisericesti (eparhiale și parohiale) și destinațiunea lor, proprietatea de pământ (după preț și întindere) și veniturile acestor realități;

b) averea mobilă, și anume: fondurile și fundațiunile bisericesti, întreprinderile, mobilierul, rechizitele și ornatele bisericesti;

c) datoriile bisericilor.

(§. 57). 2. *Averea școlară*, și anume:

a) zidiri școlare (pentru instrucțiune, locuința învățătorilor sau alte scopuri), proprietatea de pământ cu destinațiune școlară;

b) averea mobilă a școalelor (fonduri și fundațiuni școlare, mobilier, rechizite etc.);

c) datoriile școalelor.

Secț. XXIII. Bisericile și mănăstirile.

(§. 58). 1. *Bisericile*, mănăstirile și rezidențele arhieresti mai însemnate și frumoase sau de interes istoric (în miniatură sau fotografie).

2. Mormintele și *criptele* arhierilor;

3. *Obiecte sacre* de însemnătate artistică sau istorică (chivote, icoane, cruci, evangellii, epitafe, anatolii, cădelnițe, vase, haine, odoare, etc.)

4. *Cărți rituale*, vechi și nouă, manuscripte vechi.

5. *Pictura* și *sculptura* bisericescă (icoane și sculpturi, iconostase, etc.) cari se vor prezenta eventual în despărțământul artelor (secț. XXIX și XXX).

Secț. XXIV. Școalele confesionale.

(§. 59). 1. Seminariile.

2. Școalele secundare.

3. Școalele populare și anume: zidirile mai frumoase și întocmirea lor, mijloacele de învățământ.

4. Monografiile școlare.

5. Portretele dascălilor distiși și lucrările lor.

Secț. XXV. Istoria bisericilor.

(§. 60.) 1. Legi și regulamente bisericesti (originale și tipărite).

2. Congrese și sinoade (actele lor, tablourile membrilor lor).

3. Arhieriei (portretele, biografiile și lucrările lor, obiecte remase dela dâșii).

4. Alți bărbați distiși pe teren bisericesc (portrete, biografii, obiecte).

Secț. XXVI. Literatura bisericească.

(§. 61.) 1. Scrieri de interes bisericesc sau școlar-confesional (în manuscript și tipar).

2. Organele publicistice ale bisericilor (colecțiuni, redactorii mai de frunte, procese, etc.)

3. Tipografiile bisericești (casele și întocmirile lor. edițiunile lor mai de valoare, etc.)

Desp. H. Literatura și știința.

Secț. XXVII. Producțiunea literară.

(§. 62.) 1. *Scrierile literare* ale autorilor români din țară (fără conziderare la locul unde și-au desvoltat activitatea), atât cele redijate în limba română, cât și cele scrise în alte limbi, și anume:

a) cărțile și manuscriptele vechi, religioase sau profane;

b) cărțile tipărite de autori români din țară; apoi

c) edițiuni colective și literatura calendaristică;

d) scrierile străine despre Români.

(§. 63.) 2. *Presa periodică*, și anume:

a) colecțiuni complete ale ziarelor și revistelor române (sau despre Români) apărute în țară, și cel puțin câte un număr singuratic din fiecare format ce l'au avut aceste organe în decursul existenței lor;

b) date despre tiragiu, procese de presă, și alte momente însemnate;

c) probe de ilustrațiuni din revistele ilustrate.

(§. 64.) 3. *Autorii români*:

a) Portretele, biografiile, corespondența și actele scriitorilor și publicistilor români mai însemnați, obiecte rămase dela dâșii;

b) distincțiunile (diplome, orduri, daruri naționale, etc.) ce li-s'au dat.

*

(§. 65.) Pentru inzestrarea acestei secțiuni se va face apel cătră scriitorii români și familiile lor, și indeosebi și cătră Consistoriile și parohiile bisericilor române, cătră direcțiunile școalelor secundare și cătră librării români.

Publicațiunile ce vor intra (și cari se vor putea completa și din biblioteca Asociațiunii), se vor aranja după secțiuni și autori, și după posibilitate se vor consemna într'un catalog tipărit.

Autorii cu publicațiuni mai mari sau mai număroase, vor putea expune (cu cheltuiala lor) colecțiuni a parte.

Publicațiunile de interes special bisericesc, școlar, financiar, militar sau artistic se vor putea expune în secțiunile la cari aparțin.

Obiectele ce vor intra pentru această secțiune le va aranja bibliotecarul Asociațiunii.

Sect. XXVIII. Expoziția științifică.

(§. 66.) Această secțiune va cuprinde:

1. toate *produsele activității științifice* a Românilor din țară (fără conziderare la locul unde au dezvoltat-o), și anume:

a) scrierile lor;

b) colecțiunile de istorie naturală;

c) lucrările lor (construcțiuni în miniatură sau fotografii, harte, planuri, aparate, preparate, invențiuni, etc.).

(§. 67.) 2. portretele, biografiile, corespondența și actele bărbaților cari s'au distins pe terenul științelor.

*

(§. 68.) Pentru înzestrarea acestei secțiuni se va face apel la oamenii de știință și la instituțiunile în sinul căror au lucrat.

Aranjarea acestei secțiuni se va încredința unui membru al secțiunii științifice a Asociațiunii.

Desp. I. Artele frumoase și industria de artă.

Sect. XXIX. Pictura.

(§. 69.) 1. *Pictura bisericească*, ale cărei produse se vor acuire în sensul §. 53 (cf. Sect. XXIII), (§. 58, p. 5), și anume atât icoanele mai vechi, cât și cele lucrute în timpurile mai noue de pictori cunoscuți (Mihail Pop, Popescu, Georgescu, Costandea, Alexici, Șmigelschi, etc.).

(§. 70.) 2. *Pictura profană*, tablourile zugrăvite de pictorii înșirați sub 1. și alți artiști din generația mai tineră (II. Mureșan, Simonescu, Zaicu, Iul. Toader, Bran, Elena Popea, etc.), apoi de profesorii de desen și pictură dela școlile românești.

La această expoziție se vor admite numai lucrările pictorilor români de origine din țară (fie chiar ulterior expatriați).

*

(§. 71.) Pentru procurarea icoanelor bisericești se va face apel la eparhiile și parohiile române, iar pentru pictura profană se va scrie artiștilor înșirați, și — întrucât nu ar mai fi în viață — familiilor lor. De asemenea se invită proprietarii de tablouri mai de valoare, să participe la expozițiune. Secțiunea aceasta o va aranja D. O. Smigelschi.

Sect. XXX. Sculptura.

(§. 72.) 1. *Sculptura bisericească* conform dispozițiunii luate pentru Sect. XXIII (§. 53 și 58 p. 5).

2. Lucrările profane ale *sculptorilor moderni*.

*

(§. 73.) Inzestrarea acestei secțiuni se va face în sensul dispozițiilor §-lui 71 (referitor la pictură).

Sect. XXXI. Muzica română.

(§. 74.) În această secțiune se vor cuprinde:

1. *instrumente muzicale* de interes special românesc.

2. *compozițiuni muzicale* ale compozitorilor români din țară (note, cv. fonograme cu melodii și danțuri românești etc.).

3. expozițiunile *societăților de muzică* și ale corurilor de plugari (statute, dări de samă, tablouri, insignii, distincțiuni, etc.).

(§. 75.) Pentru inzestrarea acestei secțiuni se va face apel la Reuniunea de muzică din Sibiu.

Secț. XXXII. Artiștii români.

(§. 76.) In această secțiune se vor expune: portretele, biografiile și scrierile artiștilor români de origine din țară, obiecte rămase dela dănșii, acte și corespondența lor, distincțiuni, etc.

*

(§. 77.) Inzestrarea acestei secțiuni se va face in sensul §§-lor 71 și 73.

Secț. XXXIII. Industria de artă.

(§. 78.) 1. Lucrări aparținătoare artelor decorative, executate de artiști sau diletanți români (incât nu aparțin industriei de casă).

2. modele pentru mobiliarea locuințelor și pentru industria textilă, compuse după motive originale ale industriei de casă românești.

3. lucrări artistice ale meseriașilor români.

*

(§. 79.) Aranjarea acestei secțiuni se incredințează „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

Desp. K. Societățile culturale.

Secț. XXXIV. „Asociațiunea“.

Expoziția specială a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, se va compune din următoarele părți:

1. *Din istoricul Asociațiunii.*

Aici se vor prezenta:

(§. 80.) a) acte și documente despre înființarea „Asociațiunii“;

b) date despre adunările generale ținute pân' aci;

c) diplome vechi și noue pentru membri;

d) diplome și alte suveniruri dela expozițiile din 1862 și 1881;

e) tabele statistice despre fluctuațiunile numărului membrilor și despărțămintelor;

(§. 81.) f) stările actuale se vor prezenta prin o hartă geografică, pe care se va arăta împărțirea teritorului despărțămintelor (active și proiectate) și se vor marca prin stegulețe de diferite culori: sediul comitetelor cercuale (cu numărul membrilor despărțământului) și agenturilor, și localitățile unde se află biblioteci ambulante sau stabile ale „Asociațiunii“.

(§. 82.) g) portretele preșidenților și ale bărbaților binemeritați pentru „Asociațiune“ (fundatori, membri onorari, etc.).

*

(§. 83.) Cu aranjarea acestei secțiuni se incredințează secretariatul Asociațiunii.

2. *Averea Asociațiunii.*

(§. 84.) a) casele Asociațiunii;

b) date despre fondurile și fundațiunile Asociațiunii;

c) bugetele din trecut și cel actual;

d) conspect grafic despre sumele date pentru stipendii, pentru sprijinirea literaturii, și alte scopuri culturale dela înființarea Asociațiunii până astăzi;

(§. 85.) e) biblioteca Asociațiunii.

*

(§. 86.) Această secțiune se va aranja prin cassarul (§. 84) și bibliotecarul (§. 85) Asociațiunii.

3. Activitatea literară.

- (§. 87.) a) colecțiunea *publicațiilor* editate de Asociațiune sau cu ajutorul ei ;
 b) colecțiunea „*Transilvaniei*” și alte publicațiuni oficiale ;
 c) „*Biblioteca Poporală*” ;

(§. 88.) d) „*Enciclopedia Română*”, și anume :

1. în volumuri legate și în fascicole.
2. hartele Enciclopediei.
3. un tablou al ilustrațiilor.
4. tabloul colaboratorilor.
5. o colecțiune de manuscrise.
6. arhiva, corespondența și registrele Enciclopediei.
7. distincțiunile ce i-s'au acordat. În fine

(§. 89.) e) *secțiunile* științifice-literare (membri, diplome, date despre ședințele plene)

*

(§. 90.) De aranjarea acestei secțiuni va îngriji biroul Asociațiunii.

4. Școala de fete.

(§. 91.) a) se va prezenta o sală de prelegeri și un dormitor al internatului, eventual și refectoriul acestuia ;

b) date despre numărul elevelor și puterilor didactice, și tablouri fotografice ale acestora ;

c) programele și alte publicațiuni ale școlii ;

d) date despre cheltuelile făcute de Asociațiune pentru înființarea, înzestrarea și susținerea școlii și internatului ;

(§. 92.) e) obiecte (tucru de mână, desenuri, etc.) lucrate de elevele școlii

*

(§. 93.) Cu înzestrarea și aranjarea acestei secțiuni se încredințează direcțiunea școlii civile de fete.

Secț. XXXV. Alte societăți culturale.

1. *Societăți pentru cultura poporului*, și anume :

(§. 94.) a) Societatea pentru fond de teatru român ;

b) Asociațiunea aradană, și

c) Asociațiunea din Maramurăș vor fi invitate a participa cu o expozițiune specială care să arete teritoriul, mijloacele și rezultatele activității lor.

2. *Societăți filantropice și de femei* :

a) toate societățile damelor române din țară, și

b) celelalte societăți filantropice, vor fi recercate a prezenta activitatea lor în expozițiuni speciale,

(§. 96.) 3. *Societățile academice* române din țară vor expune statutele, dările de samă, publicațiunile lor și alte obiecte referitoare la trecutul lor și la activitatea lor da astăzi.

Desp. L. Expozițiunea Băncilor.

(§. 97.) Despărțământul Băncilor, aparținând părții istorice-culturale a expozițiunii, se va instala într'o sală separată, și se va compune din două secțiuni: una *generală*, care va prezenta Băncile române în totalitatea lor, și alta *specială*, care va arăta stările fiecărui institut a parte.

Cu privire la caracterul istoric-cultural (și nu economic) al expozițiunii, se vor considera în acest despărțământ mai ales numai acele stări și momente ale activității Băncilor, cari le prezintă ca factori susținători ai vieții sociale și culturale a poporului român din țară.

Secț. XXXVI. Partea generală.

1. Situațiunea geografică a Băncilor române.

(§. 98). Pe o masă situată în mijlocul sălii, spre a fi accesibilă din toate laturile, se va așeza o hartă a Ungariei, în care se vor distinge comitatele locuite de Români prin o culoare deosebită, în patru nuanțe după proporțiunea ce Românii o au în poporațiunea generală a comitatului (5—25, 26—50, 51—75, 76—100%). Localitățile de pe acest teritoriu cari sunt sediul unei bănci românești, se vor însemna prin litere mai mari și prin stegulețe colorate, cari vor purta firma institutului resp. institutelor din localitate. Filialele se vor însemna prin stegulețe de altă culoare. Lângă aceste stegulețe se vor așeza câte 3 piramide sau cuburi, în diferite colori, cari prin mărimea lor vor arăta după o măsură anumită (s. ex. 1 centimetru egal K 10,000—) suma ce o reprezintă averea proprie, depozitele și împrumuturile lichidate ale băncilor rom. din localitate. Într'un colț al hartei se vor da explicațiunile necesare (explicarea semnelor și colorilor, în fine scara sau măsura proporțională, care arată cifra în coroane ce o reprezintă mărimea piramidelor sau cuburilor).

2. Tablouri grafice generale.

(§. 99). Aceste tablouri vor arăta (prin linii și nu prin citre) dezvoltarea băncilor și starea lor la încheierea anului de gestiune 1904, în totalitate și fără considerare la partea singuraticelor institute, și anume:

a) Tabloul activelor și pasivelor. Un tablou rubricat după ani (de la 1873, când și-a încheiat prima bancă românească primul bilanț, până la 1904) și după sume (însemnând fiecare rubrică o cifră anumită, spre exemplu sute de mii sau milioane coroane), va arăta prin linii de diferite colori creșterea din an în an a următoarelor ramuri: *a)* averea proprie a băncilor (capital social, fonduri de rezervă generale și speciale și fondurile de penziuni), *b)* depozitele, *c)* reescontul, *d)* împrumuturile lichidate (cambiale, hipotecare și de orice altă natură), *e)* efectele proprii, *f)* realitățile proprii.

Pe acelaș tablou se vor arăta prin două discuri, împărțite în secțiuni de diferită culoare, partea proporțională (în %) ce o reprezintă la finea anului 1904, fiecare dintre ramurile înșirate în totalul activelor, respective pasivelor.

b) Totalul profitului și perderilor. Prin un tablou, întocmit ca cel descris sub 1, se va arăta creșterea din an în an și starea la 1904 a următoarelor conturi: *a)* profit, *b)* cheltuieli personale (salarii, bani de cuartir, remunerațiuni, marce de prezență, penziuni și tantiemele funcționarilor, membrilor din direcțiune și din comitetele de supraveghiere, toate aceste în suma lor totală) *c)* contribuțiunea plătită statului, și *d)* sumele date pentru scopuri culturale și de binefacere.

Pentru fiecare dintre aceste conturi se va da în cifre și suma totală pentru anii 1873—1904 laolaltă.

O rubrică specială pe acelaș tablou va arăta creșterea din an în an a dividendei medii (în %) ale capitalului social).

c) Tabloul averii proprii a Băncilor române. Un tablou special va arăta pentru fiecare bancă prin câte o fâșie verticală colorată sau prin câte un disc, a căror înălțime resp. mărime diferită va corespunde după o proporție anumită (însemnând spre ex. fiecare grad al scării cifra de K 10,000—) sumei ce o reprezintă averea proprie a institutelor singuraticice, — cuota ce se cuvine fiecărui institut din totalul averii proprii a Băncilor noastre.

Ca avere proprie se va considera: capitalul social, fondurile de rezervă generale și speciale și fondurile de penziuni, cari în lungul fâșiei sau în planul discului fiecărui institut se vor distinge prin colori deosebite.

d) *Tabloul capitalurilor străine* administrate de băncile române, și

e) *Tabloul împrumuturilor lichidate*, întocmite ambele în forma tabloului de sub 3, și arătând în mod grafic, prin fâșii sau discuri colorate, proporțiunea în care participă singuraticele institute la totalul capitalurilor străine resp. la totalul împrumuturilor lichidate.

În fine se vor putea compune asemenea tablouri grafice și pentru prezentarea părții ce o au singuraticele institute la susținerea societății române din țară prin *cheltuielile personale* ce le lichidează an de an funcționarilor lor și membrilor din direcțiune și celor din comitetele de supraveghiere, apoi prin contribuiriile lor pentru *scopuri culturale* și de binefacere, arătându-se și totalul sumelor date sub acești titli dela 1873 încoace.

3. *Organizațiunea Băncilor române.*

(§. 100). În scopul de a învedere începuturile organizațiunii noastre economice-financiare, Delegațiunea Băncilor încă va expune o serie de obiecte ce privesc activitatea ei, cum vor putea fi: a) tabloul fotografic al membrilor primei conferențe a Băncilor, b) organul oficial al Delegațiunii „Revista Economică“, c) o colecțiune a „Anualelor“, d) alte publicațiuni editate cu cheltuiala Delegațiunii.

Sect. XXXVII. *Partea specială.*

În această secțiune se va prezenta:

(§. 101.) 1. Câte un *tablou grafic pentru fiecare Bancă* a parte, întocmit ca și tablourile de sub 1 și 2 din secția generală, care să arete activele și pasivele și contul profit și pierdere, separat pentru fiecare institut, atât în dezvoltarea lor anuală cât și în starea lor la finea anului 1904. Pe acelaș tablou se vor arăta și fluctuațiunile dividendei.

2. În legătură cu tabloul ei grafic fiecare bancă va mai putea să mai expună:

a) fotografia casei sale; b) publicațiunile sale oficiale (rapoarte, anuale, scrieri jubilate, etc.); c) alte publicațiuni editate cu cheltuiala sau ajutorul băncii; d) date despre instituțiunile filantropice ce le susține și despre fundațiunile sau fondurile ce le-a creat; în fine e) date personale, cum ar fi spre ex. numărul și retribuțiunile funcționarilor apoi tablouri fotografice ale funcționarilor și membrilor direcțiunii, (ori în locul acestora fotografiile lor în format „visit“ spre a putea compune un tablou mare al tuturor funcționarilor și eventual și al membrilor din direcțiune dela toate institutele), în fine portretele fundatorilor sau directorilor binemeritați, etc.

*

(§. 102.) Datele necesare pentru compunerea tablourilor înșirate se vor procura prin chestionare speciale, cari se vor trimite tuturor Băncilor române cu rugarea de a umplea în mod exact rubricile ce le cuprinde și a le trimite apoi biroului Asociațiunii, care va recerca direcțiunea „Albinei“ ca să îngrijască prin funcționarii ei, ocupați mai puțin în lunile de vară, de lucrările matematice (sumările, calcularea proporțiunii în %, etc.), pe baza căror apoi se vor compune tablourile grafice prin un număr mai mare de desenători specialiști.

Cheltuielile împreunate cu aceste lucrări se vor acoperi din contribuiri ale singuraticelor bănci.

În schimb pentru aceste contribuiri, tablourile grafice speciale vor trece în proprietatea institutelor respective, și li-se vor trimite după încheierea expozițiunii împreună cu celelalte obiecte ce eventual vor expune. Tablourile generale, cari privesc totalitatea băncilor, se vor așeza în Muzeul „Asociațiunii“.

Aranjarea acestui despărțământ se încredințează secretariatului Asociațiunii și Domnilor C. Popp, D. Rațiu și I. Vătășan, funcționari ai „Albinei“, cari vor fi rugați a lua asupra lor și conducerea lucrărilor matematice.

Nr. 113—1905.

Proces verbal

luat în ședința secțiunii științifice a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“, ținută în Brașov la 30 Decembrie v. 1904 sub prezidiul dlui Dr. Ambrosiu Chețianu, viceprezident.

Prezenți domnii: *Dr. A. Chețianu, Dr. I. Radu, A. Ciortea și A. Vlaicu*, referent.

I. Referentul A. Vlaicu împărtășește, că dl prezident nu va putea participa la această ședință, care va fi condusă de dl viceprezident.

D-nul viceprezident Dr. A. Chețianu ocupând prezidiul, salută pe membrii secțiunii și deschizând ședința, dă cuvântul referentului.

II. Referentul comunică, că a convocat această ședință, pentruca secțiunea să pună la cale diferitele lucrări și cu deosebire să se distribuie rolurile și skiopticoanele.

Totdeauna comunică, că zilele trecute a fost aci dl Dr. Diaconovich, primsecretarul Asociațiunii, rezolvând diferite agende oficioase.

Cetește apoi adresa prezidială Nr. 1012 din 28 Oct. 1904 prin care se transpune spre recenziune o lucrare a dlui Dr. Ilie Beu intitulată „Cărticica sănătății“.

Se ia la cunoștință, iară lucrarea să fie dată spre cenzurare membrului corespondent Dr. St. Erdélyi și dacă acesta n'ar primi, recenziunea să o facă referentul.

III. Se cetește adresa prezidiului Asociațiunii Nr. 1101 ex. 2 Noembrie 1904, prin care se asignează suma de *K 240.79* spesată de secțiune și se face cunoscut, că adunarea generală din Timișoara a votat *K 500*— pentru alte două aparate.

Se ia la cunoștință și referentul să ceară informațiune asupra sumei disponibile pe seama secțiunii.

IV. Se cetește adresa prezidiului Nr. 800 din 15 Noembrie 1904, prin care se trimite spre recenziune manuscrisul dlui Teodor Filipescu: „Aurul și Argintul“.

Manuscrisul se predă spre recenziune domnului Dr. A. Chețianu.

V. Referentul comunică, că a comandat încă un aparat de proiecțiune la firma Ed. Liesegang în Düsseldorf, care a sosit zilele trecute. Costul lui e *Mărci 236*—, iară spese s'au făcut *K 21.49*, cari se vor acoperi de Asociațiune.

Cauza întârzierii a fost că suma s'a votat numai pe 1905 și nu s'a putut face comanda mai curând.

Până acum s'au ținut deja două prelegeri aci în Brașov. În curând vor fi gata alte două prelegeri pentru diapozitivele existente.

Pentru prelegeri de ținut în centrele Blaj și Brad vom să dăm deja acum aceste două aparate cu cele două prelegeri gata, cari să se împrumute alternativ până vom termina și celelalte și eventual să se ceară dela „Urania“ din Budapesta și alte prelegeri împrumut.

În acelaș timp vom comandă un al treilea aparat și unele diapozitive, cu sumele disponibile pentru cel puțin două alte prelegeri.

Se ia la cunoștință, iară după terminarea ședinței d-nul

A. Ciortea va arătă manipularea cu aparatele și va da fiecărui domn membru câte un aparat cu toate cele trebuincioase la el.

VI. Cu privire la lucrările insinuate deja se constată, că nu e lucrul așa urgent, pentrucă biblioteca Asociațiunei are deja material pentru mai multe broșuri.

Lucrarea proiectată de secțiune în ședințele ei premergătoare se va face cu toate acestea la timpul necesar.

Dl Dr. A. Chețianu comunică, că d-sa a terminat deja lucrarea despre bureți, dar pentru a cruță Asociațiunea, a dispus a o tipări în contul propriu și o va prezentă secțiunei gata.

Toate acestea se iau cu plăcere spre știință, iară cu privire la lucrarea d-nului Dr. A. Chețianu secțiunea își va face propunerile ei la Asociațiune la timpul său.

VII. Pentru a satisface îndatoririi morale și a contribui la ridicarea nivelului foaiei „Transilvania“

membrii secțiunei iau angajamentul a conlucra în ordinea următoare: În numărul pe Ianuarie—Februarie 1905, A. Vlaicu; Martie—Aprilie Dr. A. Chețianu; Maiu—Iunie Dr. I. Radu; Iulie—August A. Ciortea; Septemvrie—Octomvrie S. Stoica și apoi să se perondeze tot astfel dela început.

Cu acestea se încheie ședința și secțiunea se duce în laboratoriu ca să aziste la explicările și proiecțiunile dlui A. Ciortea.

D. u. s.

Dr. Ambrosiu Chețianu m. p., viceprezid. *Arseniu Vlaicu* m. p., referent.

Nr. 455/905.

Proces verbal

luat în ședința secțiunii literare a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută Luni în 31 Ianuarie v. (13 Februarie n.) 1905 sub prezidiul dlui Iosif Vulcan.

Prezenți: *Iosif Vulcan*, *Virgil Onițiu*, *Dr. Iosif Blaga* și *A. Bârseanu*, care funcționează ca notar.

I. Referentul secțiunii raportează, că în urma adresei Onor. Comitet central de dto 4 Noemvrie 1904 a examinat o colecțiune de 13 povestiri populare, înaintate de dl I. Pop Reteganul pentru a fi publicate în „Biblio-

teca poporală a Asociațiunii“, și a și transmis Onor. Comitet raportul său în această privință, arătând care din cele 13 merită a fi publicate în „Biblioteca poporală“ și care au lipsă de oarecare prelucrare.

Spre știință.

II. Tot referentul împărtășește, că cerându-se cu data de 12 Decembrie 1904 din partea Onor. Comitet central opiniunea secțiunii în cestiunea procurării unui număr de exemplare pe seama bibliotecilor populare din broșura „Frunze de laur“ de răposatul Zaharie Boiu, dânsul a propus Onor. Comitet, ca din considerațiune de pietate față cu fericitul autor, fost multă vreme în serviciul „Asociațiunii“, să procure un număr oarecare din numita broșură.

Se aprobă.

III. Referentul împărtășește mai departe, că neputând lua parte la adunarea generală a „Asociațiunii“, ținută în 21 și 22 Septembrie n. 1904 în Timișoara, unde avea să țină o disertațiune, a fost înlocuit de membrul secțiunii Dr. Iosif Blaga, care a vorbit despre „principiile artei moderne“.

Se ia spre știință.

IV. În cestiunea adunării nomenclaturei populare referentul împărtășește, că a început adunarea numirilor relative la *plug*, *car* și la *războiul de țăsut* deocamdată prin școlarii dela școala comercială română din Brașov. și prezentează câteva din probele adunate. Comunică, că va căuta să completeze acest material în vacanțele de Paști și totodată propune, ca secțiunea să se adreseze către profesorii de limba română dela școlarele noastre medii și dela preparandiile române din patrie precum și către alți bărbați, cari vin în atingere cu poporul, rugându-i să-i dea mână de ajutor la adunarea materialului lingvistic în cestiune.

Împărtășirile referentului se iau spre știință, propunerea se primește și pentru executarea mai lesnicioasă a ei se decide ca după modelul prezentat de referent să se litografeze niște schițe ale plugului, carului, războiului de țăsut și ale părților lor, care schițe să servească ca orientare persoanelor, ce vor fi rugate a contribui la adunarea nomenclaturii populare. Onor. Comitet central să fie rugat, să binevoiască a acoperi cheltuielile împreunate cu litografarea schițelor în cestiune.

V. Se cetește scrisoarea dlui Iosif Popovici, de dto Cliciova 11 Febr. a. c., prin care se cere spijinul secțiunii în scopul studiării dialectelor române și al înființării unui „Muzeu al limbei române“ cu ajutorul „Asociațiunii“.

Se ia act de cele cuprinse în această scrisoare, având secțiunea a se pronunța, când va primi raportul detaliat al dl Ios. Popovici, pus în vedere în scrisoarea, despre care e vorba.

Brașov, 31 Ianuarie v. (13 Februarie n.) 1905.

Iosif Vulcan m. p., președinte. Andreiu Bârseanu m. p., notarul ședinței.
Dr. Iosif Blaga m. p. Virgil Onițiu m. p.

Nr. 275—1905.

Proces verbal

din 9 Martie 1905. Ședința III a comitetului central al
Asociațiunii.

Prezident: *Iosif St. Șuluțu*. Notar: *Ioan I. Lăpădatu*. — Membrii prezenți: *Dr. C. Diaconovich, N. Ivan, I. Papiu, Dr. Il. Pușcariu, Dr. Eus. Roșca, Nic. Togan, Dr. V. Bologa, Dr. M. E. Cristea, R. Simu și I. Vătășanu*.

41. Cu *verificarea procesului verbal* al ședinței de astăzi se încredințează dnii Dr. V. Bologa, N. Ivan și N. Togan.

42. (214—1905.) D-nul *profesor I. F. Negruțiu* din Blaj, prin scrisoarea sa din 18 Febr. a. c. raportează, că împreună cu d-nii prof. Chețianu și Precup, conform însărcinării primite, *a reprezentat Asociațiunea la înmormântarea regretatului Ioan V. Rusu*, unde a rostit un discurs funebru, în care a arătat meritele răposatului pentru Asociațiunea noastră.

Se ia act.

Dlor Negruțiu, Chețianu și Precup li-se exprimă mulțămă.

43. (266—1905.) Secret. I raportează, că Comisiunea instituită prin deciziunea Nr. 31 din 16 Febr. a. c. pentru *organizarea expozițiunii Asociațiunii*, s'a constituit la 27 Febr. a. c., alegându-și prezident pe dl I. St. Șuluțu, secretari pe d-nii Ioan I. Lăpădatu și Romul Simu și director al expozițiunii pe dl Dr. C. Diaconovich. Ca delegați ai despărțământului Sibiiu vor face parte din comisiune domnii Dr. L. Lemény și St. Stroia. Comisiunea se va întruni în fiecare Sâmbătă și a început deja stabilirea programei detaliate.

Se ia act.

44. (209—1905.) Secretarul I raportează, că dl *I. Moisil*, directorul școlii ceramice din T.-Jiu *a donat pe seama Muzeului șapte vase* cu motive după cusături românești și ouă încondiate, lucrute și pictate de elevii școlii ce conduce.

Se ia act și dlui Moisil i-se exprimă mulțămă.

45. (191—1905.) Dl Dr. *Iosif Popovici*, în urma invitației ce i-s'a făcut prin deciziunea Nr. 170 din 15 Sept. 1904, înaintează o propunere motivată pentru *studiarea dialectelor limbei române* și în special pentru înființarea în cadrul Muzeului Asociațiunii, a unui Muzeu al limbei române cu câte o secțiune fotografică, fonografică și fiziologică.

Comitetul central înainte de a intra în meritul acestei propuneri importante, o trimite la secțiunea literară, care în sensul regulamentului în vigoare are să se ocupe cu studiarea dialectelor limbei române și invită secțiunea ca să supună această chestiune proximei ședințe plenare, care apoi va avea să prezinte Comitetului central propuneri concrete pentru realizarea proiectului dlui Popovici în limitele bugetului Asociațiunii.

46. (268—1905.) Secretarul I propune, ca în conformitate cu dispozițiunile normativului aprobat prin deciziunea Nr. 127 a) din 28 Iulie anul trecut să se publice concurs pentru distribuirea *premiului A. Murășianu*.

Se decide publicarea următorului

Concurs:

În conformitate cu dispozițiunile normativului general pentru administrarea fondurilor și fundațiunilor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se publică concurs pentru „*premiul Andreiu Murășianu*“, de K 300.

La concurs se va admite orice lucrare originală de cuprins literar, tipărită în Ungaria în decursul anului 1904, fie ea din sfera literaturii frumoase sau artistice, fie o colecțiune de literatură populară.

Concurenții vor avea să înainteze până la 1 Maiu a. c. la biroul „Asociațiunii“ în Sibiu cinci exemplare ale lucrării lor. Decernarea premiului se va face în ședința plenară a secțiunilor științifice-literare, iar premiarea însăși în adunarea generală a „Asociațiunii“ din anul curent.

47. (193—1905.) *Direcțiunea școlii civile de fete* înaintează *procesul verbal al conferinței corpului didactic* din 30 și 31 Ian. a. c., în care s'au pertractat diverse afaceri curente și s'a stabilit clasificățiunea elevelor pe semestrul I. al anului școlar curent. S'au clasificat cu totul 83 eleve, rămânând una neclasificată din cauză de boală.

Se ia act.

48. (197—1905.) *Direcțiunea desp. „Cohalm“* înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 3 Febr. a. c., din care se constată:

1. că s'a constituit comitetul cercual, alegându-se viceprezident dl I. Brotea, secretar dl Ier. Buzea, cassar dl I. Buzea, controlor dl I. Curta și bibliotecar dl G. Fuciu;

2. s'a decis, ca taxele membrilor ordinari și ajutători, după subtragerea celor 20% reglementare, precum și o rată din taxa unui membru pe viață să se transpună la cassa centrală;

3. să se cumpere un „album artistic“, care să fie pus la dispozițiunea țărâncelor noastre cu ocazia prelegerilor populare;

4. membrii din comitet în comunele lor, în alte comune să fie invitați preoții și învățătorii a colecta obiecte pentru Muzeu, conform instrucțiunilor din apelul comitetului central. Despre obiectele de cumpărat să se raporteze comitetului central;

5. să se adreseze un apel femeilor române din despărțământ (în special soțiilor de preoți și învățători) să se colecteze obiecte lucrate cu mâna și țesături țărânești și să se pună în conțelegere a îmbracă două sau trei păpuși în portul cohălmensesc. Cu toate aceste obiecte să se

aranjeze o mică expoziție la adunarea cercuală și după aceea să fie transpuse Muzeului etnografic și istoric.

Se ia act și deciziunile se aprobă.

49. (116—1905.) *Direcțiunea desp. „Mediaș”* înaintează *procesul verbal al adunării cercuale*, ținută în 4 Sept. anul trecut în Mediaș, în care s'a luat act de activitatea comitetului cercual, s'au prezentat și aprobat socotelile, s'a stabilit proiectul de budget viitor și în fine s'a reconstituit comitetul cercual, alegându-se director dl protopop *Ioan Moldovan*.

Se ia act.

Socotelile se aprobă, tot asemenea și alegerea comitetului cercual. Direcțiunea despărțământului e învitată a trimite proiectul de budget viitor la Comitetul central spre aprobare.

50. (158—1905.) *Direcțiunea desp. „Miercurea”* înaintează:

1. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 18 Aug. a. tr. în care s'au discutat diverse afaceri curente și s'au luat dispozițiuni pentru conchemarea adunării cercuale.

2. *Procesul verbal al adunării cercuale*, ținută în Miercurea la 25 Noemvrie a. tr. În această adunare s'a cetit și aprobat raportul comitetului cercual, raportul cassarului, proiectul de budget viitor și s'a reconstituit comitetul cercual, alegându-se director domnul protopop *Auram Păcurariu*.

Ad 1. Se ia act.

Ad 2. Raportul cassarului se aprobă, tot asemenea alegerea comitetului cercual. Direcțiunea despărțământului e învitată să înainteze și proiectul de budget viitor la Comitetul central spre aprobare.

51. (297—1905.) *Direcțiunea despărțământului „Săliște”* înaintează:

1. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 1 Nov. a. trecut, în care s'au discutat diverse afaceri curente, s'a prezentat raportul anual al comitetului și al cassarului, precum și proiectul de budget viitor și în fine s'au luat dispozițiuni pentru convocarea adunării cercuale.

2. *Procesul verbal al adunării cercuale*, ținută în 13 Nov. a. trecut în comuna Mag. În această adunare s'au prezentat și aprobat raportul comitetului, raportul cassarului și proiectul de budget viitor; s'a decis să se înființeze pe sama comunelor Amnaș și Mag două biblioteci, care să fie folosite ca biblioteci școlare, votându-se pentru procurarea cărților necesare 80 cor.; în fine s'a reconstituit comitetul cercual pe un nou period de trei ani, alegându-se director dl protopop *Dr. Ioan Stroia*.

Cu această ocaziune dl *I. Crișan* a ținut o prelegere populară despre „Relele, cari bântue poporul nostru”.

Ad 1. Se ia act.

Ad 2. Rapoartele, proiectul de budget, deciziunile și alegerea comitetului cercual se aprobă.

52. (157, 172, 229, 223, 102, 247, 118, 58—1905.) Secretarul II prezintă *rapoartele anuale pro 1904* înaintate de directorii despărțămintelor Abrud-Câmpeni, Alba-Iulia, Bistrița, Brașov, Mociu, Săliște, Sătmăruș și Timișoara, rapoarte, cari în extras s'au publicat, respective se vor publică în „Analele” Asociațiunii.

Se ia act.

54. (142—1905.) *Comitetul corului vokal român* din Bozoviciu cere pentru biblioteca sa câte un exemplar din cărțile apărute în „Biblioteca populară a Asociațiunii.

Cererea se încuviințează.

55. (156, 202, 115, 228—1905.) Secretarul II raportează că dela 29 Ian. a. c. până azi s'au înscris:

a) membri ordinari noi: D-nii Victor Onițiu, funcționar la C. F. U. în Seghedin, Ioan Curta, paroch în Bundorf, Valer Poruțiu, director de bancă în Bistrița, Augustin Magyar, pădurar în Beiuș, Iosif Hosszu, pădurar în Beiuș și „Economia”, institut de credit și economii în Cohalm.

b) membru pe viață: Dl George Mircea, proprietar în Cața, solvind prima rată de 50 cor. din taxa statutară.

Cei amintiți sub *a)* se declară membri ordinari ai Asociațiunii. Dl G. Mircea se va declara de membru pe viață și i-se va liberă diploma după ce va solvi întreaga taxă de 200 cor. Cu aceste ședința se încheie.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., prezident. *Ioan I. Lăpădatu* m. p., notar. — S'a verificat. Sibiiu, în 10 Martie 1905. *Dr. V. Bologa* m. p. *Nic. Toșgan* m. p. *N. Ivan* m. p.

Nr. 455/905.

Proces verbal

luat în ședința secțiunii literare a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută Luni în 14/27 Martie 1905 sub prezidiul dlui Iosif Vulcan.

Prezenți: *Iosif Vulcan*, *Virgil Onițiu*, *Dr. Iosif Blaga* și *A. Bârseanu*.
Notar al ședinței: *A. Bârseanu*.

I. Se cetește hârtia dlui primsecretar al „Asociațiunii” ddto 8 Martie a. c., în care se pun în vederea secțiunii lucrările de căpetenie, ce au a se execută în timpul proxim. Relativ la cele cuprinse în această hârtie se iau următoarele hotăriri:

1. In ceea ce privește proxima adunare generală a „Asociațiunii”, ce se va ține la Sibiiu și care va fi împreunată cu

inaugurarea Muzeului istoric-etnografic și cu o expozițiune etnografică, istorică și culturală, proiectată pentru zilele de 19—28 August a. c., secțiunea examinând programa prealabilă pentru această expozițiune, publicată în Nr. 1 al „Transilvaniei“ din anul curent, e de părere:

a) Că punctul 5 (Literatura română) din despărțământul C. (Partea culturală), ar trebui modificat astfel, ca nu numai cărțile românești apărute în patrie dela 1848 încoace să se expună, ci în prima linie cărțile cele mai vechi, incunabulele noastre, precum și manuscripte vechi, fie ele de cuprins religios sau profan. După părerea comisiunii acestea prezintă mai mult interes de a fi cunoscute și totodată cu ocaziunea adunării lor poate să se afe și lucruri despre existența cărora nu s'a știut nimic.

Pentru procurarea acestor vechi monumente literare onor. Comitet central va face bine dacă se va adresa Vener. Consistoare și Ordinariate bisericești, precum și bibliotecilor școalelor noastre medii, comitetelor parohiale din comunele cu biserici mai vechi și în genere către toți cărturarii nostri. În deosebi atrage secțiunea atențiunea Onor. Comitet central asupra bogatei arhive și biblioteci a bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu, precum și asupra bibliotecii remase dela fericitul Timoteiu Cipariu, în care, pe lângă numeroasele cărți bisericești, folosite la compunerea „Analectelor literare“, sunt, după cum știm, și niște prețioase fragmente din tablele cirate romane, aflate în 1855 la Roșia. Biserica Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu ar putea expune, pe lângă cărțile și manuscrisele sale vechi, câteva din hrisoavele sale, precum și fotografiile actelor de donațiune ale fericților principi din Țara românească și din Moldova. Și de bună seamă la alte biserici, precum și la unii particulari, încă se vor afla asemenea acte de interes obștesc.

De asemenea pentru cunoașterea vieții scriitorilor noștri nu ar fi de rău, dacă cu această ocaziune s'ar adună corespondența lor, actele, din care s'ar putea scoate date exacte biografice despre dâșții (actele de botez, testimoniile școlare etc.), precum și portretele lor.

b) Ce privește partea artistică a expozițiunii, secțiunea, după informațiunile primite din partea onor. Comitet al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, constată, că dl Bena nu are nici o misiune din partea acestui Comitet ca să adune melodii populare, și mai departe că nici numita societate nu are în vedere instalarea unui kinematograf și a unui fonograf în Muzeul național pe timpul expozițiunii. Prezentarea unor probe dialectale și eventual și a unor melodii populare, cu prilejul expozițiunii, mai mult cu tendințe sciin-

țifice decât artistice, ar putea-o face dl Dr. Iosif Popovici, dupăcum se va arăta mai jos.

c) La învătarea, ca secțiunea „să designeze un reprezentant al său, care ca organ de specialitate să facă parte din comisiunea expozițiunii și la care să se poată adresa aceasta în chestiuni de specialitate atât pe calea corespondenței cât și verbal în ședințele, la care va fi învitat din caz în caz, când trebuința va cere“, se decide, ca comisiunea expozițiunii să fie rugată a se adresa din caz în caz prin corespondență membrilor secțiunii, despre cari cred că le-ar putea face unele servicii, sau direct sau prin mijlocirea referentului secțiunii.

d) Ce privește prelegerile publice, proiectate a se țineă la ședința festivă a secțiunilor cu prilejul adunării generale, se decide a se învita noul membru ordinar al secțiunii, dl Enea Hodoș, profesor în Caransebeș, să pregătească pentru această ocaziune discursul său de recepțiune; mai departe, având în vedere, că anul acesta se împlinește un veac dela nașterea marelui filolog Timoteiu Cipariu, secțiunea hotărăște a rugă pe membrul ei corespondent, dl Dr. Sextil Pușcariu, docent la universitatea din Viena, să țină tot cu prilejul ședinței festive a secțiunilor un discurs comemorativ în amintirea acestui înalt meritat dascăl și scriitor.

2. Cererea dlui Dr. Iosif Popovici de a i-se acordă din partea „Asociațiunii“ pe timp de 5—6 ani un ajutor anual de câte 2000 coroane în scopul studiării științifice, cu ajutorul mijloacelor moderne, a dialectelor limbei române și pentru crearea unui „Muzeu al limbei române“, ca secțiune a Muzeului istoric-etnografic al „Asociațiunii“, comisiunea o recomandă cu toată căldura. Prin studiarea temeinică a dialectelor limbei noastre, făcută de un specialist ca dl Dr. Ios. Popovici, s'ar face un serviciu neprețuit științei românești și „Asociațiunea“, făcând posibilă o asemenea studiere și contribuind la adunarea unor probe vii de limbă românească din toate părțile țării, și-ar îndeplini una din problemele sale cele mai însemnate. Pentru un scop, ca cel luat în vedere de dl Dr. Popovici, nici o jertfă nu poate fi prea mare.

Probele, ce le va adună dl Dr. Iosif Popovici până la începutul lui August a. c., când se va țineă adunarea generală a „Asociațiunii“ pot alcătui o secțiune specială a expozițiunii și spre înțelegerea lor dânsul e gata a țineă cu această ocaziune câteva prelegeri publice.

3. Cele 5 exemplare din lucrarea dlui Dr. Ios. Popovici intitulată „Rumaenische Dialekte“ (Halle, 1905) s'au primit și

s'au distribuit între membrii ordinari ai secțiunii cari exprimă onor. Comitet central mulțămite lor.

4. De pașii întreprinși de onor. Comitet central cu privire la noiele reguli ortografice, stabilite de „Academia română“ secțiunea ia act cu plăcere.

5. De asemenea se ia act de publicarea concursului pentru premiul „Andrei Mureșianu“. Indată ce cărțile înaintate la concurs se vor trimite, vor fi distribuite spre cenzurare.

6. Impărtașirile relative la noiele publicațiuni destinate a apărea în „Biblioteca poporală a Asociațiunii“ se iau spre știință. Secțiunea decide a urmări mai departe mersul acestei „Biblioteci“ și îndeosebi însărcinează pe referentul său, să pregătească propunerile de lipsă, pentru proxima ședință plenară cu privire la biografiile bărbaților distinși ai poporului nostru.

7. In ceea ce privește colaborarea la organul „Asociațiunii“ „Transilvania“ membrii secțiunii, fiind ocupați în multe părți, nu pot lua angajament formal, ci se declară gata a colabora din caz în caz, după posibilitate.

Brașov, 14/27 Martie 1905.

Iosif Vulcan m. p., președinte. *Andrei Bârseanu* m. p., notarul ședinței. *Dr. Iosif Blaga* m. p. *Virgil Onițiu* m. p.

Nr. 336—1905.

Proces verbal

din 27 Martie 1905. Ședința IV a comitetului central al
Asociațiunii.

Președinte: *Iosif St. Șuluțu*. Notar: *Ioan I. Lăpădatu*. — Membrii prezenți: *Dr. Cornel Diaconovich, Nicolau Ivan, Ioan Papiu, Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Eusebiu R. Roșca, Nicolau Togan, Dr. Ilie Beu, Dr. Vasile Bologa, Arseniu Bunea, Dr. Miron E. Cristea, Romul Simu* și cassarul *Ioan Vătășanu*.

56. Cu verificarea procesului verbal de astăzi se încredințează d-nii *Dr. Ilie Beu, Dr. C. Diaconovich* și *Nic. Ivan*.

57. (300—1905.) Secretarul I raportează, că membrul fondator al Asociațiunii *George Lazar*, fost avocat în Arad a decedat în 13 Martie anul curent.

Comitetul central dă expresiune în procesul verbal durerii sale asupra pierderii acestui zelos sprijinitor al Asociațiunii.

58. (329—1905.) Secretarul I raportează, că pentru aranjarea mai multor afaceri ce privesc *înființarea Muzeului a vizitat orașul Budapesta* în zilele 14—18 Martie a. c. și arată:

1. că a câștigat Muzeului un nou *fundator*, în persoana d-lui conzilier de curte *George Szerb*, care a donat pentru trebuințele muzeului suma de K 2000—;

2. că a vizitat *Muzeul etnografic din capitală* sub conducerea directorului acestuia D. W. Szemayer, care i-a dat invitațiuni prețioase pentru instalarea Muzeului Asociațiunii, și i-a promis întreg concursul său pentru realizarea acestei instituțiuni;

3. a vizitat *teatrul științific „Urania“*, unde cu cea mai mare prevenire i s'au arătat toate instalațiunile și lucrările societății „Urania“ și i s'au promis conferențele și diapozitivele de cari va avea trebuință Asociațiunea;

4. a vizitat mai multe fabrici de mobile și a cerut mostre pentru *mobiliarul* salei festive, iar scaunele pentru sala de ședințe le-a și cumpărat; în fine

5. a pertractat cu firma Grill, care are depozitul de harte ale institutului geografic militar, în scopul procurării hartelor trebuincioase pentru expoziția Asociațiunii.

Comitetul central ia act de raportul secretarului I, și ad 1. primește cu mulțămintă donațiunea de K 2000— a dlui conzilier de curte *George Szerb* și decide înscrierea lui în lista fundatorilor Muzeului;

ad 2. și 3. mulțămeste direcțiunii Muzeului etnografic din Budapesta și societății „Urania“ pentru prevenirea cu care au dat prim-secretarului concursul lor și l-au asigurat „Asociațiunii“ și pentru viitor;

ad 4. aproabă cumpărarea scaunelor pentru sala de ședințe și asemează spre plată contul prezentat de K 132—;

ad 5. așteaptă propunerile comisiei instituite pentru aranjarea expoziției.

59. (330—1905.) Secretarul I prezintă consemnarea *contribuirilor la fondul Muzeului* și arată că afară de donațiunile publicate în numărul din urmă al „*Transilvaniei*“ (Anale pagina 15), cari au intrat dela adunarea generală din 1904 până la 28 Februarie a. curent și reprezintă suma de K 10,186.30 și a taxei de fundator dela dl *George Szerb*, s'au mai făcut în decursul lunei Martie următoarele contribuiri:

1. dela doamna *Elena A. Popovici* în Brașov, taxa de fundator K 2000—;

2. dela tinerimea academică din Sibiu, profitul unei petreceri K 127.16;

3. alte donațiuni mai mici de K 90—;

4. dela institutul „Bihoreana“ K 50.—; în fine

5. un număr mai mare de diferite obiecte pentru Muzeu dela dl Dr. Aurel Cosma, avocat în Timișoara.

Se ia act cu mulțămită. Consemnarea donațiunilor se va publica în organul „Asociațiunii“.

Doamna Elena A. Popovici se va înscrie în lista fondatorilor Muzeului.

60. (331—1905.) Firma *Fritz W. Elges* prezintă un preliminar pentru înzestrarea salei festive a Muzeului și a localităților laterale cu *draperii* de catifea.

Prezidiul se autorizează a comanda draperiile trebuincioase în cadrul maximal al preliminarului firmei Fr. W. Elges per K 2400.—, având a cere înainte de încheierea comandai oferte și dela alți concurenți.

61. (332—1905.) Secretarul I prezintă oferta pictorilor-decoratori Winter & Richter din Viena pentru *pictarea salei festive* și a vestibulului, și arată, că dupăce firma numită prezintă o deviză per K 4600.— plus unele spese secundare, cari încă se vor urecă la K 300—400, iar în preliminarul zidirei au fost prevăzute pentru acest scop numai cheltueli de K 2500.— a mai cerut devize și dela alte firme, cari însă până astăzi nu au sosit.

Prezidiul se autorizează a încheia comanda cu firma Winter & Richter sau alți concurenți, dar astfel ca cheltuelile să nu treacă prea mult peste suma preliminată de K 2500.—.

62. (333—1905.) Secretarul I constată, că în planul de zidire al palatului *Muzeului* nu a fost prevăzută *introducerea apeductului* și arată că această instalațiune este absolut indispensabilă atât din conziderațiuni igienice cât și de siguranță la o astfel de zidire mare, care adăpostește colecțiunile unui muzeu precum și un teatru.

Prezintă deci un preliminar al firmei I. Stempel din Sibiiu, după care instalarea apeductului în toate etagele Muzeului, întocmite de acum cu considerare la canalizarea orașului, care se va începe în timp apropiat, ar costă circa K 8—900.

Prezidiul se autorizează a comanda instalarea apeductului în palatul Muzeului în cadrul preliminarului firmei I. Stempel.

63. (303—1905.) Comitetul *Reuniunii române de muzică* din Sibiiu, cere să i-se pună la dispoziție în palatul Muzeului toate localitățile de cari are trebuință pentru ținerea ședințelor, păstrarea archivei, pentru probe și pentru producțiuni.

Comitetul central, în vederea scopurilor urmărite de Reuniunea de muzică și a bunelor servicii ce aceasta le-a făcut în multe rânduri intereselor „Asociațiunii“ cu toată plăcerea îi pune la dispoziție în mod gratuit sala de ședințe pentru

ședințele Reuniunii, precum și sala festivă pentru producțiunile sale, pentru care se va fixa o taxă moderată în scopul acoperirii cheltuelilor de încălzit, luminat și curățit.

Ce privește însă probele Reuniunii, Comitetul central regretă că nu dispune în palatul Muzeului de o localitate corespunzătoare acestui scop, căci sala festivă atât pentru cheltuelile mari ce le reclamă încălzirea, luminarea și curățirea ei, cât și din cauză că are un mobilier și instalațiuni fine, cari ușor s'ar putea deteriora în decursul deselor probe de peste an, nu poate fi întrebuințată pentru asemenea scopuri. Intru cât Reuniunea însă s'ar mulțami *cu două camere din etajul prim*, Comitetul central cu plăcere i-le pune la dispoziție pe lângă o taxă de luminat, încălzit și curățit cât mai redusă.

64. (295—1905.) *Referentul secțiunii științifice*, dl Ars. Vlaicu, prezintă conturile firmei Ed. Liesegang din Düsseldorf despre noul *aparat de proiecțiune*, cumpărat pentru o secțiune.

Conturile prezentate în sumă totală de M. 322·10 și K 56·37 se asemează spre plată în contul dotațiunii budgetare pentru cumpărarea de aparate de proiecțiune.

65. (307—1905.) Fabrica de stearină din Sibiiu prezintă *contul despre betonarea canalului*, ce trece prin intravilanele Asociațiunii din strada Morii Nr. 6 și 8. Aceste lucrări preliminate prin deciziunea Nr. 9 din 28 Ianuarie a. tr. cu K 2640— au costat în total K 2174·50.

Contul prezentat se asemează spre plată, având a se contă din suma totală de K 2174·50:

- a) în contul școlii de fete $\frac{40}{66}$ părți K 1318—,
- b) în contul Muzeului $\frac{26}{66}$ părți K 856·50.

66. (310—1905.) Dl Bas. Harșianu, avocatul Asociațiunii în *procesul acesteia contra Mateiu Nicola*, ca fost curator al fer. Avram Iancu, raportează că curia reg. a întărit sentința tablei regești, prin care Asociațiunea a fost obligată a plăti lui Mateiu Nicola suma de K 200·80 și interesele de 6% respective 5% dela 15 Iunie 1889 și arată că această sentință ajunge la valoarea de drept în ziua de 27 Martie a. c.

Se ia act.

Cassarul se autorizează a expedă cu proxima poștă la adresa d-lui Nicola suma de K 200·88 ca capital și interesele de 6% dela 15 Iunie 1889 până la 1 Iulie 1896 și de 5% dela această zi până la data plății, toate în contul fondului Avram Iancu.

67. (272—1905.) Direcțiunea despărțăm. *Dobra*, înaintează cu datul de 8 Martie a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ținută în comuna Brănișca în 12 Iulie a. tr. În această adunare s'a cetit și primit raportul

comitetului cercual, al cassarului și al bibliotecarului și s'a reconstituit comitetul cercual, alegându-se director dl protopop *Iosif Morariu*.

Cu această ocaziune dl *Ioanichie Opreanu* a cetit o lucrare despre „Cultivarea pomilor“ iar dl *Lazar Vraciu* a vorbit despre „Bănci și cambii“.

Se ia act.

Alegerea comitetului cercual se aprobă. Direcțiunea desp. e invitată a înainta comitetului central rapoartele prezentate adunării cercuale, precum și proiectul de budget al anului viitor.

68. (323—1905.) Direcțiunea desp. *Mercurea* înaintează *proiectul de budget pro 1905*, din care rezultă, că din intratele de K 300.— se proiectează a se folosi pentru trebuințele despărțământului K 60.—.

Se ia act și budgetul se aprobă.

69. (293—1905.) *Reuniunea meseriașilor români din Bistrița* cere publicațiunile Asociațiunii pe sama unei biblioteci populare, ce a înființat de curând.

Se donează câte un exemplariu din publicațiunile apărute în biblioteka poporală a Asociațiunii.

70. (278—1905.) *Comitetul cercual al desp. Panciova*, dorind să înființeze o bibliotecă pentru tineret, cere să i-se trimită publicațiunile Asociațiunii, în special cele din biblioteka poporală a Asociațiunii.

Publicațiunile cerute se donează.

Cu aceste ședința se încheie.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., prezident. *Ioan I. Lăpădatu* m. p., notar. — S'a verificat. Sibiu, în 28 Martie 1905. Dr. *Cornel Diaconovich* m. p. Dr. *Ilie Beu* m. p. *Nicolau Ivan* m. p.

Nr. 471—1905.

Proces verbal

din 29 Aprilie n. 1905. Ședința V a comitetului central al Asociațiunii.

Prezident: *Iosif St. Șuluțu*. — Notar: *Ioan I. Lăpădatu*. — Membrii prezenți: *Parteniu Cosma*, Dr. *C. Diaconovich*, *Ioan Papiu*, Dr. *Eusebiu R. Roșca*, Dr. *Octavian Russu*, *Nicolau Togan*, Dr. *Ilie Beu*, *Arseniu Bunea*, *Romul Simu* și *Ioan Vătășan* cassar.

71. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de astăzi se încredințează dnii Dr. *Eus. R. Roșca*, Dr. *Oct. Russu* și *Ars. Bunea*.

72. (393—1905.) Secretarul I anunță trecerea din viață a harnicului scriitor poporan *Ioan Pop Reteganul*, învățător în penziune și redactor la „Gazeta de Dumineca“ și raportează, că după-ce răposatul a fost func-

ționar la Asociațiune și membru suplent în comitetul central, în senzul dispozițiilor cuprinse în deciziunea Nr. 241 din 31 Dec. 1903 a Comitetului central, prezidiul a dispus ca în ziua înmormântării (6 Aprile) să se arboreze flămură neagră și a rugat pe cale telegrafică pe dl protopop Gregoriu Pușcariu din Beclean să reprezinte Asociațiunea la înmormântare.

Se ia act. Comitetul central dă expresiune la procesul verbal condolențelor sale pentru pierderea acestui zelos scriitor român.

73. (444—1903.) Secretarul I raportează, că membrul fondator al Asociațiunii, *Teodor Oancea*, a decedat la 19 Aprile a. c. în B.-Lazuri.

Comitetul central dă expresiune condolențelor sale la procesul verbal.

74. (470—1905.) Secretarul I raportează că comisiunea instituită prin deciziunea Nr. 31 din 16 Febr. a. c. pentru aranjarea expozițiunii s'a întrunit în mai multe ședințe și pe baza rapoartelor prezentate de referenții încredințați cu studierea programei prealabile a stabilit normele pentru compunerea *programei detaliate*; arată mai departe, că în conformitate cu hotărârile comisiunii a compus un proiect de programă definitivă pe care îl prezintă spre aprobare.

Programa expozițiunii se stabilește în mod definitiv în textul anexat la acest proces verbal sub 1/.

75. (469—1905.) Secretarul I prezintă un proiect de *regulament al expozițiunii*,

care se stabilește în textul anexat la acest proces verbal sub 2/.

76. (378—1905.) *Reuniunea femeilor române* din Sibiiu, dorind să aranjeze cu obiectele destinate pentru loteria în favorul „Școalei pentru economia și industria de casă“ o expoziție, cere să i-se pună la dispoziție spre acest scop trei odăi din etajul I al Muzeului. Expoziția va dura o săptămână și se va deschide la 7 Maiu a. c.

Cererea se aproabă.

77. (467—1905.) Firma Ios. Kautz din Viena, încredințată cu confecționarea *decorațiunilor scenei* din palatul Muzeului cere un avans în contul pretenziunii sale pentru lucrările executate și furnizate.

Se asemnează spre plată un avans de K 600.—.

Totodată se autorizează prezidiul a asemna instalatorului firmei Kautz avanzuri în contul remunerațiunii convenite pentru dânsul.

78. (468—1905.) Secretarul I raportează, că ducerea resturilor *zidului orășenesc* din parcul Soldiș, cari au rămas neatinse până la demolarea vechii băi de vapor, a fost dată în întreprindere fraților Joandrea, cari au demolat și cealaltă parte a zidului și valului, și că atât pentru această lucrare cât și ca desdaunare pentru perderile avute la lucrările

de mai înainte, s'a urcat pașalul stabilit prin contract dela K 8880— la K 10,300—, care sumă este a se acoperi de Asociațiune și de Cassa de păstrare din Sibiiu în proporția lungimii frontului ce l-au câștigat spre parc.

Dispozițiunile luate de biroul Asociațiunii în conștelegere cu direcțiunea Cassei de păstrare se aproabă.

79. (463—1905.) Secretarul I propune ca prezidiul să fie autorizat a procura *pentru sala festivă a Muzeului 200 scaune* de piele cu un preț de cel mult K 12— per scaun.

Prezidiul se autorizează a comandă în senzul acestei propuneri scaune pentru sala festivă a Muzeului.

80. (466—1905.) Secretarul I propune ca prezidiul să fie autorizat a da în întreprindere *spoirea caselor* de chirie din strada Morii Nr. 8 și unele reparațiuni ale frontului lateral al școalei de fete.

Propunerea se primește și prezidiul se autorizează a da în întreprindere lucrările din chestiune.

Cu aceste ședința s'a încheiat.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., prezident. *Ioan I. Lăpêdatu* m. p., notar. — S'a verificat. Sibiiu, în 30 Aprilie 1905. *Dr. Eusebiu Roșca* m. p. *Arseniu Bunca* m. p. *Dr. Oct. Russu* m. p.

DIN SINUL ASOCIAȚIUNII.

Apel. Pentru a putea compune atât pentru expoziția din vara aceasta, cât și pentru muzeul nostru etnografic *1 colecție cât mai completă de ouă încondeiate cu desemnuri și motive originale și tipice românești*, ne adresăm pe această cale tuturor prietinelor noastre și în prima linie conducătorilor despărțămintelor noastre, ca din incidentul sărbătorilor de Paști să adune din ținuturile lor cele mai frumoase și mai caracteristice modele de ouă încondeiate și să ni le trimeată pe sama colecțiilor ce pregătim.

(Adresa: Biroul Asociațiunii, Nagyszeben, strada Morii Nr. 6).

Sibiiu în 24 Aprilie 1905.

Prezidiul Asociațiunii:
Șuluțu m. p.